

केन्द्रीय: विद्यालय : सीतापुरम्
प्रथमा पाली
प्रथमा आवधिक परीक्षा :-- 2019-20

कक्षा- VIII

समय: – 1.30 घण्टा

विषय:-संस्कृतम्

अधिकतम अङ्काः- 40

परीक्षार्थिनाम.....

वर्ग –

दिनाङ्कः-----

कक्षनिरीक्षकस्य हस्ताक्षरम् –

परीक्षकस्य हस्ताक्षरम् :-----

अनुप्रयुक्त व्याकरणम् {10}

प्रश्न:1.अधोलिखितेषु वाक्येषु कर्तृपदं क्रियापदं च चित्वा लिखत-- {5}

वाक्यानि

कर्ता

क्रिया

क) ते निर्गुणं प्राप्य भवन्ति दोषाः।

.....

ख) गुणज्ञेषु गुणाः भवन्ति ।

.....

ग) मधुमक्षिका माधुर्यं जनयेत् ।

.....

घ) पिशुनस्य मैत्री यशः नाशयति ।

.....

ङ.) नद्यः समुद्रमासाद्य अपेयाः भवन्ति ।

.....

प्रश्न:2. सन्धिं/सन्धिविच्छेदं वा कुरुत--- {5}

I. पदस्यास्य = ...+.....|

II. ----- = तालपत्र +उपरि ।

III. इत्यनयोः = ...+.....|

IV. ----- = कर्गद + उद्योगे ।

V. उपचारार्थम् = ...+.....|

रचनात्मकलेखनम् [10]

प्रश्न:3. अधोलिखितानि पदानि प्रयुज्य वाक्यानि रचयत-- {5}

क) जिज्ञासा - .....

ख) आवश्यकता-.....

ग) यशः - .....

घ) सामग्री - .....

ड.) विश्रामगृहम् -.....

प्रश्न:4.वाक्यरचनया अर्थभेदं स्पष्टीकुरुत - [1/2x10=5]

{परितः - पुरतः, नगः - नागः,आरोहणम् - अवरोहणम् ,विषमाः - समाः , समानम् - सम्मानम् }

उत्तरम्- 1. [अर्थ-]-----|

2.[अर्थ-]-----|

3. [अर्थ-]-----|

4. [अर्थ-]-----|

5. [अर्थ-]-----|

6. [अर्थ-]-----|

7. [अर्थ-]-----|

8. [अर्थ-]-----|

9. [अर्थ-]-----|

10. [अर्थ-]-----|

पठितावबोधनम् [15]

प्रश्न:5. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत - {5}

साहित्यसंगीतकलाविहीनः साक्षात्पशुः पुच्छविषाणहीनः ।

तृणं न खादन्नपि जीवमानः तद्भागधेयं परमं पशूनाम् ॥

क] एकपदेन उत्तरत - [1x2=2]

1. साक्षात्पशुः कः भवति ? उत्तरम् -.....|

2. पशूनाम् किम् परमम् ? उत्तरम् -.....|

ख] पूर्णवाक्येन उत्तरत - [2]

1. कः तृणं न खादन्नपि जीवमानः ?

उत्तरम् - ..... |

1. ग] यथानिर्देशम् उत्तरत - [1]

पशूनाम् पदे का विभक्तिः ?

क] प्रथमा ख] द्वितीया ग] चतुर्थी घ] षष्ठी

उत्तरम् -.....|

प्रश्न:6. रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत - {5}

क] क्षुधार्तः सिंहः कुत्रापि आहारं न प्राप्तवान् ।

उत्तरम् - .....|

ख] दधिपुच्छः नाम शृगालः गुहायाः स्वामी आसीत् ।

उत्तरम् -.....|

ग] एषा गुहा स्वामिनः सदा आह्वानम् करोति ।

उत्तरम् -.....|

घ] भयसन्त्रस्तमनसां हस्तपादादिकाः क्रियाः न प्रवर्तन्ते।

उत्तरम् -.....|

ङ] आह्वानेन शृगालः बिले प्रविश्य सिंहस्य भोज्यं भविष्यति ।

उत्तरम् -.....|

प्रश्नः 7. प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत --

[5]

क] व्यसनिनः किं नश्यति ?

उत्तरम् -.....|

ख] सिंहस्य नाम किम् आसीत् ?

उत्तरम् -.....|

ग] केन सह मानवस्य आवश्यकता परिवर्तते ?

उत्तरम् -.....|

घ] स्वकीयं साधनं किं भवति ?

उत्तरम् -.....|

ङ] “सदैव पुरतो निधेहि चरणम्” गीतस्य रचयिता कः ?

उत्तरम् -.....|

अपठितावबोधनम् [5]

प्रश्न:8. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -- [5]

रामायणम् महाभारतम् च द्वे महाकाव्ये संस्कृत-साहित्यस्य । एतौ ग्रन्थौ भारतीयसंस्कृतेः आधारस्तम्भौ । आदिकाव्यं रामायणम् ऋषेः वाल्मीकेः रचना अस्ति । इदम् काव्यम् अष्टेषु अध्यायेषु वर्तते । ऋषिः वाल्मीकिः आदिकविः कथ्यते । महाभारतस्य रचयिता ऋषिः वेदव्यासः । महाभारतम् नाम महाकाव्यम् विश्व-कोषः इति कथ्यते । 'यत् इह अस्ति न तत् अन्यत्र' इति मन्यते । अयं ग्रन्थः शतसहस्र-श्लोकेषु निबद्धः । विश्व-प्रसिद्धा श्रीमद्भगवद्गीता अस्य महाकाव्यस्य अंशः अस्ति । गीतायाम् श्रीकृष्णः अर्जुनाय उपदिशति- 'कर्तव्य-भावेन स्वकर्तव्यम् कुरु, कर्म-फलस्य आशाम् मा कुरु' । एषः उपदेशः जनानां हितकरः ।

क] एकपदेन उत्तरत - [2]

1. रामायणम् कस्य कवेः रचना ? उत्तरम् -.....|

2. ऋषिः वेदव्यासः कस्य रचयिता ? उत्तरम्-.....|

3. कः आदिकविः कथ्यते ? उत्तरम् -.....|

4. गीतायाम् कः अर्जुनाय उपदिशति ? उत्तरम् -.....|

ख] एकवाक्येन उत्तरत - [1+1=2]

श्रीकृष्णः अर्जुनाय किम् उपदिशति ?

उत्तरम् -.....|

इदम् महाकाव्यम् किं मन्यते?

उत्तरम् -.....|

ग] यथानिर्देशम् उत्तरत - [1]

विलोमपदं लिखत -

अहितकरः = ...

.....X.....X.....

.